

Raadscommissievoorstel

Status: Voorbereidend besluitvormend

Agendapunt:	4
Onderwerp:	Beoordelingskader grootschalige energieopwekking
Datum:	13 november 2018
Portefeuillehouder:	dhr. A. Schuurman
Decosnummer:	852
Informant:	Wessel de Wagt w.dewagt@dalfsen.nl (0529) 438962

Voorstel:

Het beoordelingskader voor grootschalige energieopwekking vast te stellen.

Inleiding:

In het Uitvoeringsplan Duurzaamheid is opgenomen dat in 2018 een onderzoek wordt uitgewerkt naar 'Regelgeving en draagvlak voor initiatieven voor het lokaal opwekken van duurzame energie'. Via motie M4-2017 is de opdracht hiervoor aan het college verwoord als kaderstellend:

Een kader waarbij bepaald wordt dat de inwoners van de gemeente Dalfsen profiteren danwel gecompenseerd worden bij grootschalige energieopwekking (wind, zon, biomassa) binnen de gemeente Dalfsen.

In de motie staat ook dat energieprojecten bij voorkeur voor en door Dalfsenaren ondernomen moeten worden.

Specifiek voor zonneparken is op 26 juni 2017 al een beoordelingskader vastgesteld door de raad. Dit is voor bovenstaande opdracht uitgebreid naar andere vormen van grootschalige energieopwekking. Het beoordelingskader voor grootschalige duurzame energieopwekking functioneert als werkwijze voor de behandeling van initiatieven door het college en als checklist voor de raad in de fase van juridische borging (raadsbevoegdheid - bestemmingsplan).

Argumenten:

1. *Dit beoordelingskader is de uitwerking van een project uit het Uitvoeringsplan Duurzaamheid en van een raadsmotie.*

De gemeente is bevoegd gezag om ruimtelijke regels te hanteren voor duurzame energieopwekking in de openbare ruimte en het kader beschrijft welke dat zijn. Dit geeft sturing en biedt handelingsperspectief aan initiatieven voor grootschalige opwekking van duurzame energie. Opwekking van duurzame energie in onze gemeente is nodig voor het streven naar 'energie in balans' uit het beleidsplan Duurzaamheid.

In bijlage 3 staat de huidige werkwijze voor toetsing en het aanpassen van het bestemmingsplan in overzichtelijke stappen weergegeven. Belangrijk onderdeel is de ontwikkelingsovereenkomst, waarin afspraken worden vastgelegd over participatie en communicatie met de omgeving (volgens de folder participatie uit oktober 2018).

2. *Het beoordelingskader voor zonneparken op maaiveld, zoals uw raad dat op 26 juni 2017 heeft vastgesteld, vormt het vertrekpunt voor het kader voor grootschalige energieopwekking.*

De ervaringen met het kader voor zonneparken zijn goed. In 2018 zijn zes initiatieven via deze werkwijze aangevlogen en voor één project staat het sein inmiddels op groen.

Basis is de kaart bij de Structuurvisie buitengebied van 2012, waarin per landschapstype is aangegeven of en onder welke voorwaarden projecten voor het opwekken van duurzame (zonne)energie zijn toegestaan.

3. *De bepaling uit het beoordelingskader voor zonneparken dat per landschapstype maximaal 5% ingevuld mag worden met zonneparken, is overgenomen voor grootschalige energieopwekking.*

Uw raad heeft bij de vaststelling van het beoordelingskader voor zonneparken in juni 2017 aan het collegevoorstel toegevoegd dat binnen elk landschapstype maximaal 5% van de oppervlakte gebruikt mag worden voor zonneparken. Dit sluit aan bij de uitkomsten van het inwonersonderzoek naar duurzame energie van afgelopen zomer (voorkeur voor kleinschaliger initiatieven). Omdat de Dalfser landschapstypen variëren in omvang, is 5% in bijvoorbeeld het landgoederenlandschap rond de Vecht in hectares gerekend kleiner dan in het veenontginningenlandschap aan de randen van de gemeente. Rond de Vecht gaat het gebied bij wijze van spreken bij 20 ha. al op slot, bij de uitgestrekter landschapstypen is dat punt pas boven de 150 ha. bereikt. Er passen dus ook grote energieparken binnen deze 'vijfprocentbepaling'.

- 4. Het beoordelingskader is gebaseerd op de huidige situatie en is voor de langere termijn dynamisch van karakter.*

Het kader kan op korte termijn worden gehanteerd bij actuele projecten en krijgt voor de langere termijn een meer dynamisch karakter mee. In 2019 staat een onderzoek naar de ideale energiemix voor de gemeente Dalfsen op het programma. Daarnaast komt er een Regionale Energiestrategie (RES) voor West-Overijssel. Beide trajecten zullen een langetermijnvisie opleveren, waar het beoordelingskader op aangepast kan worden als het nodig is.

Kanttekeningen

- 1. De Structuurvisie biedt voor windenergie relatief beperkte mogelijkheden.*

Met de Structuurvisie Buitengebied als basis is alleen in het gebied noordelijk van de lijn Westeinde – Kringsloot Oost ruimte voor windparken. Er komt een zware druk op dit gebied als de volledige opgave voor duurzame energieproductie uit wind voor de gemeente hier ingevuld moet worden. Dit beïnvloedt ook de energiemix – minder kansen voor wind betekent dat meer hectares nodig zijn voor zon of biomassa.

- 2. De suggestie van het CDA voor één locatie voor duurzame energieopwekking voor de gehele gemeente (gedaan bij de bespreking van het inwonersonderzoek naar duurzame energie) is nog niet opgenomen in dit beoordelingskader.*

Dit idee zal in 2019 onderdeel zijn van het geplande onderzoek naar de ideale energiemix voor de gemeente Dalfsen. Voor het realiseren van een groot energiepark zijn regionale besluiten nodig, bijvoorbeeld over de infrastructuur en schakelkasten van de netbeheerder. Dit zijn langlopende trajecten, die Dalfsen niet alleen kan sturen. In de veen- en heideontginningen past in het nu vast te stellen beoordelingskader al een groter energiepark. Door het kader voor de langere termijn dynamisch te laten zijn blijft er meer dan voldoende ruimte voor het idee.

- 3. De voorkeur uit de motie om alleen parken ‘voor en door Dalfsenaren’ te realiseren ontbreekt als criterium in het beoordelingskader.*

Het blijkt lastig de voorkeur voor lokale initiatiefnemers beleidsmatig vast te leggen in een beoordelingskader. De juridische basis voor de invloed van de gemeente is de RO-regelgeving voor de ruimtelijke inpassing van een initiatief op particuliere grond. Daar valt de keuze voor of tegen een ontwikkelende partij niet onder.

De situatie is anders wanneer de gemeente zelf grondeigenaar is. Dan is voorkeur voor lokale partijen, net als bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid, waarschijnlijk wel in te bouwen.

- 4. Het beleidskader zegt niets over kleinschalige projecten op eigen erf*

Regels voor windtoepassingen en zonnepanelen op eigen erf zijn al geregeld in het bestemmingsplan. Veel is vergunningsvrij mogelijk. Via experimenten met de Omgevingswet kijken we of de ruimte voor duurzame opwek op eigen erf vergemakkelijkt kan worden.

Alternatieven:

Aansluitend op de kanttekeningen kan uw raad ervoor kiezen de volgende alternatieven in te bouwen:

- 1. Mogelijkheden vanuit de Structuurvisie buitengebied verruimen*

Regionale inventarisaties naar theoretisch potentieel voor opwekking van hernieuwbare energie laten ruimere mogelijkheden voor wind in de gemeente Dalfsen zien dan die uit de Structuurvisiekaart. Aansluiten bij de regionale inventarisatiekaarten biedt meer kansen voor met name windparken.

- 2. Percentages per landschapstype loslaten, of zelfs omdraaien*

Een maximum stellen per landschapstype heeft spreiding van energieparken als uitgangspunt. Wanneer uw raad op de langere termijn van spreiding juist naar concentratie zou willen, ligt werken met een minimum voor de hand. Grote parken kunnen zoals gezegd in de veen- en heideontginningen

al. De 'opbrengst' van het toevoegen van een minimum is dat dan kleinschalige projecten geweigerd kunnen worden.

3. Alleen parken op gemeentelijke grond toestaan

Als de gemeente de grondeigenaar is, is meer sturing op wie de ontwikkelende partij wordt mogelijk.

Bij de laatste twee alternatieven wordt de afweging belangrijk tussen beperkingen inbouwen (door te sturen op schaalgrootte en/of ontwikkelende partij), of ruimte bieden aan alle initiatieven voor het maken van duurzame meters, en de manier waarop loslaten.

Duurzaamheid:

Het opwekken van duurzame energie is één van de doelen van het Beleidsplan Duurzaamheid 2017 – 2025. Om richting energieneutraal te komen in 2025 is duurzame opwek binnen de gemeentegrenzen nodig. De voorgestelde beoordelingswijze biedt hiervoor de ruimte.

Het levert vooral een bijdrage aan het thema 'Energie' en aan 'Lokale kracht en leefbaarheid' en 'Natuur en Landschap'.

Financiële dekking:

N.v.t.

Communicatie:

Als uw raad het beoordelingskader heeft vastgesteld komt het op de gemeentelijke website en het wordt op de regelingenbank geplaatst.

Vervolg:

Uw raad is per project bevoegd via het bestemmingsplan in de fase van juridische borging (zie nieuw kader in bijlage 2 – Rapportage). Het kader fungeert dan als checklist. Zie ook het stappenschema in bijlage 3.

Bijlagen:

1. Overzichtskaart mogelijkheden grootschalige opwek duurzame energie per deelgebied
2. Rapportage grootschalige opwekking duurzame energie incl. nieuw kader
3. Stappenschema zonneparken op maaiveld
4. Voorbeelden participatie zonneparken 2018

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. H.C.P. Noten

de gemeentesecretaris-alg. directeur,
drs. J.H.J. Berends

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 13 november 2018, nummer 852;

overwegende:

dat het beleidsplan Duurzaamheid het streven 'Energie in balans' als ambitie heeft voor de gemeente Dalfsen;

dat hiervoor, naast het besparen van energie, ook het lokaal opwekken van duurzame energie nodig is;

dat op 26 juni 2017 al een beoordelingskader voor initiatieven voor het opwekken van duurzame energie voor zon op maaiveld is vastgesteld door de raad;

dat vanuit het Uitvoeringsplan Duurzaamheid en een raadsmotie ook een kader voor andere vormen van duurzame energieopwekking gewenst is;

gelet op ruimtelijke regels uit de bestemmingsplannen en de Structuurvisie buitengebied 2012;

gezien het beoordelingskader voor zon op maaiveld;

b e s l u i t :

vast te stellen het beoordelingskader voor grootschalige opwekking van duurzame energie.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 17 december 2018.

De raad voornoemd,

de plv. voorzitter,
ir. L.M. Nijkamp

de griffier,
drs. J. Leegwater